

Економіка, організація та планування виробництва

I,II семестр 2020-2021 навчального року курс силабус

11-4-ТЕ

Лекції: П'ятниця (кожен парний тиждень), 11-00 –12-20 (04.09.19-25.12.19)

Аудиторія: ЛТТ25

Практики:

11-4-ТЕ

П'ятниця (кожен непарний тиждень), 11-00 –12-20 (04.09.19-25.12.19)

Аудиторія: ЛТТ 25

Команда викладачів:

Лектор: Яковенко Валентина Григорівна
--

Контакти: yakovenko@kart.edu.ua

Години прийому та консультацій: 11.00-12.00 понеділок
--

Енергетика, як галузь виробництва, охоплює сукупність процесів переробки природних паливно-енергетичних ресурсів з метою виробництва теплової та електричної енергії, передачі та споживання цих видів енергії в народногосподарському комплексі. Вона володіє технологічними особливостями, в порівнянні із іншими галузями. Найбільш характерна особливість –це одночасне вироблення та споживання енергії, відсутність складування і нагромадження. Розвиток енергетики в умовах нестабільної економіки вимагає розробки характерних правил, норм, закономірностей проектування та освоєння нових енергетичних потужностей, впровадження енергозберігаючих технологій, ефективного використання потужностей паливно-енергетичного комплексу. Тому взаємопов'язано із технічними аспектами розвивається наука про вдосконалення економічних основ енергетики. Головним змістом економіки енергетики, як науки, є вивчення та узагальнення методів техніко-економічного обґрунтування планових і проектних рішень, управління і регулювання, визначення собівартості енергії, ціноутворення і тарифної політики, використання трудових, природних, фінансових ресурсів, побудови балансів ресурсів, організації наукових досліджень. Основним завданням “Економіки енергетики” є вивчення ефективного виробництва, передачі та споживання енергії. Надійне енергопостачання за міжнародними стандартами і конкурентноспроможними цінами має важливе значення для успішного розвитку сучасної економіки будь-якої країни. Курс має на меті сформувані та розвинути наступні компетентності студентів:

1. Інтегральна компетентність (Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері енергетики або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економіки та менеджменту, характеризується комплексністю і невизначеністю умов);

2. Загальна компетентність (Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та встановлення взаємозв'язків між соціально-економічними явищами та процесами. Здатність до застосування концептуальних і базових знань, розуміння предметної області і професії енергетика. Здатність здійснювати усну і письмову комунікацію професійного спрямування державною та іноземною мовами. Навички використання інформаційно-комунікаційних технологій для пошуку, оброблення, аналізування та використання інформації з різних джерел. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями. Здатність до адаптації, креативності, генерування ідей та дій у новій ситуації);

3. Навчально-пізнавальну компетентність (формування у студента зацікавленості про економіку енергетики, про управління енергетичним підприємством та його підрозділами через реалізацію функцій менеджменту, про створення та організацію ефективних комунікацій в процесі управління. Розуміти принципи планування та використовувати їх у професійній діяльності.)

4. Інформаційну компетентність (розвиток вмінь студента до самостійного пошуку, аналізу, структурування та відбору потрібної інформації в області застосування елементів економіки енергетики за допомогою сучасних інформаційних технологій)

5. Комунікативну компетентність (розвиток у студента навичок роботи в команді шляхом реалізації групових проєктів в області формування плану рекомендацій планування та організації енергетичного виробництва, вміння презентувати власний проєкт та кваліфіковано вести дискусію у досліджуваній сфері);

6. Компетентність особистісного самовдосконалення (елементи фізичного, духовного й інтелектуального саморозвитку, емоційної саморегуляції та самопідтримки; підтримка постійної жаги до самовдосконалення та самопізнання, шляхом постійного пошуку нетрадиційних підходів до розвитку енергетичної галузі).

Чому Вас має зацікавити поглиблене вивчення цього курсу?

Призначена для вивчення основних принципів і методичних підходів до економіки підприємства з урахуванням особливостей енергетичної галузі, організації виробництва на підприємстві, набуття навичок організації, планування виробничими процесами, функціонування виробничих систем, організації управління виробничою інфраструктурою підприємства. За змістом він дає основи знань та практичні навички з розв'язання організаційних та економічних програм у сфері енергетичного виробництва і може використо – вуватися для вивчення питань економіки, організації, планування виробництва студентами як економічних спеціальностей, так і всіх інших, що вивчають економічні дисципліни.

Від здобувачів очікується: базове розуміння економіки, а також обізнаність в питаннях теплотехнологічних процесів та установок, джерел теплопостачання, теплових електричних станцій, теплоспоживаючих установок..

Даний курс використовує загальнонаукові та специфічні методи дослідження (розрахунково-аналітичні, економіко-статистичні, економіко-математичні, експертного оцінювання, фактологічні, соціологічні, документальні, балансові тощо).

Також, використовуються методи реалізації функцій менеджменту (методи економічної діагностики; методи прогнозування і планування; методи проектування організаційних структур управління; методи мотивування; методи контролювання; методи оцінювання соціальної, організаційної та економічної ефективності в менеджменті тощо), та методи менеджменту (адміністративні, економічні, соціально-психологічні, технологічні).

Курс навчить використовувати особливості економічних відносин і ціноутворення при виробництві енергії і забезпеченні споживачів та методи оцінки техніко-економічної ефективності роботи енергосистем.

Команда викладачів буде готова надати будь-яку допомогу з найбільш складних аспектів курсу по електронній пошті, на форумі і особисто - у робочий час.

Організація навчання

Цей курс, який вивчається з вересня по грудень, дає студентам глибоке розуміння сучасного стану енергетики України та забезпеченості природними енергоресурсами, методів оцінки економічної ефективності їх використання та можливих напрямків підвищення економічної ефективності.

11-4-ТЕ денна форма навчання

Кількість кредитів ECTS – 5,5.

Лекції – 41 годин.

Практики – 41 годин.

Самостійна робота – 90 годин.

11-2-УПЕП заочна форма навчання

Кількість кредитів ECTS – 5,5.

Лекції – 10 годин.

Практики – 10 годин.

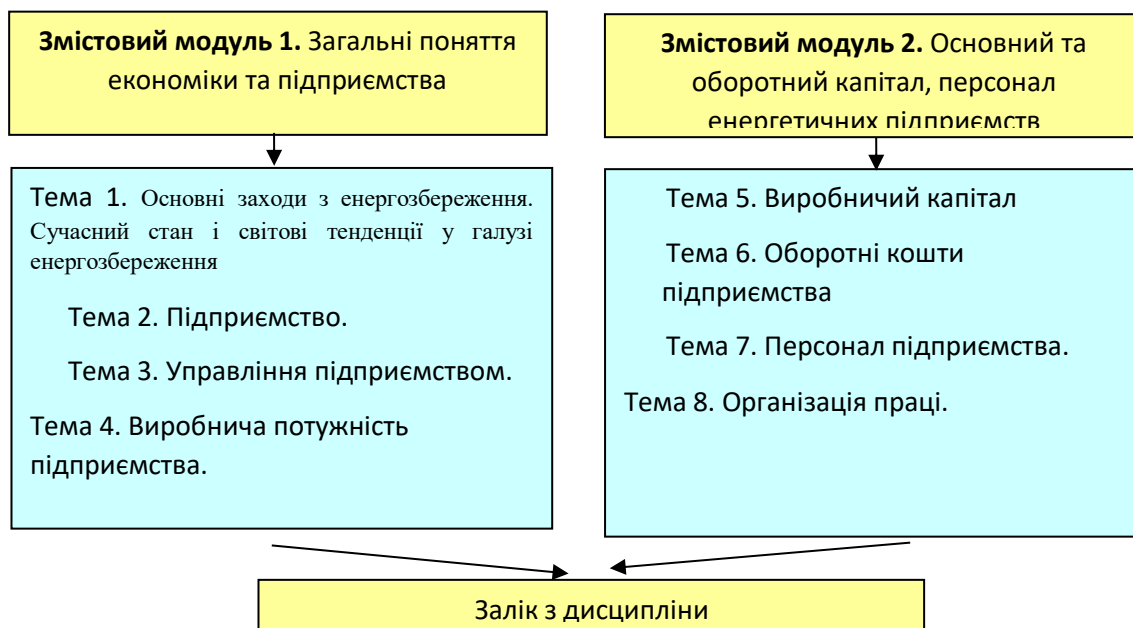
Самостійна робота – 90 годин.

Поміркуй	Лекції	Виконай
	Довідковий матеріал	
	Презентації	
	Обговорення в аудиторії	
	Групові завдання	
	Індивідуальні завдання	
	Індивідуальні консультації	
	Залік	

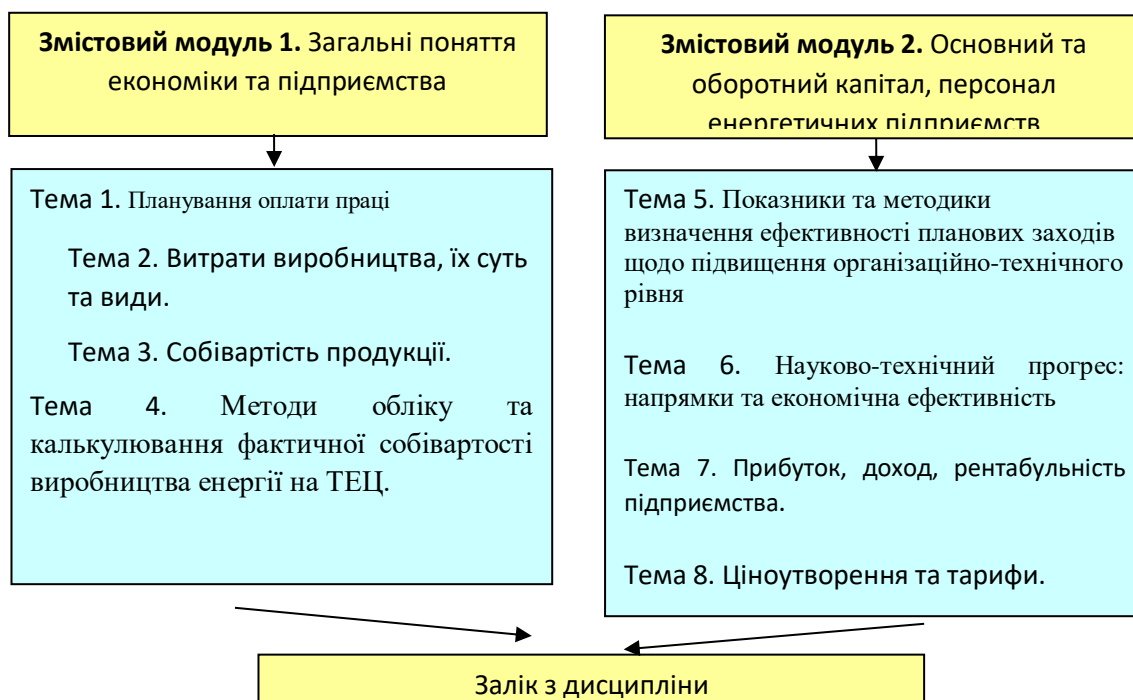
Курс складається з однієї лекції раз у два тижні і одного практичного заняття раз у два тижні. Він супроводжується текстовим матеріалом, презентаціями та груповими завданнями. Студенти матимуть можливість застосовувати отримані знання та вирішувати практичні завдання протягом обговорень в аудиторії.

Теми курсу

1 семестр

2 семестр

Практичні заняття включають більш детальний розгляд лекційного матеріалу з розробкою студентами концепцій різних тематик у вигляді слайдів та презентацій.

Найбільш складні питання винесено на розгляд і обговорення під час практичних занять. Усі види занять розроблено відповідно до положення Болонської декларації.

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті Університету (<http://kart.edu.ua>), включаючи навчальний план, лекційні матеріали, завдання та правила оцінювання курсу)

Додатковий матеріал та посилання на електронні ресурси доступні на сайті Університету у розділі «дистанційне навчання» поряд із питаннями, над якими необхідно поміркувати під час підготовки для обговорення в аудиторії. Необхідна підготовка повинна бути завершена до початку наступної лекції. Ви повинні бути готовими до дискусій та мозкових штурмів – ми хочемо знати, що ви думаєте!

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://metod.kart.edu.ua/>
2. http://www.uz.gov.ua/about/general_information/entertainments/pktbit/
3. http://www.uz.gov.ua/press_center/up_to_date_topic/page-4/451889/
4. <http://uz-cargo.com/>
5. <http://www.tmssoft-ltd.com/ua/about/about.php>

Лекції та практичні заняття

Денна форма навчання. Пильнуйте за змінами у розкладі. (1 семестр)

Тижні	Кільк.	Тема і зміст лекції	Кільк.	Тема і зміст лабораторних, практичних (семінарських) занять
1	2	3	4	5
1	2	Лекц.№1. Основні заходи з енергозбереження. Сучасний стан і світові тенденції у галузі енергозбереження		
2		.	2	ПР-1 Сутність та роль енергетики у сучасних умовах господарювання.
3	2	Лекц.№2. Підприємство.		
4			2	ПР-2 Особливості підприємств енергетики.
5	2	Лекц.№3. Управління підприємством		
6			2	ПР-3 Управління енергетичним підприємством
7	2	Лекц.№4. Виробнича потужність підприємства.		
8			2	ПР-4 Розрахунок виробничої потужності підприємства.
Модульний контроль знань				
9	2	Лекц.№5. Виробничий капітал	2	ПР-5 Розрахунок основних виробничих фондів підприємства.
10				

11	2	Лекц.№6. Оборотні кошти підприємства	2	ПР-6 Амортизація основних виробничих фондів.
12				
13	2	Лекц.№7. Персонал підприємства.	2	ПР-7 Розрахунок показників використання оборотних фондів підприємства .
14				
15	1	Лекц.№8. Організація праці.	1	ПР-8 Планування чисельності персоналу енергетичного підприємства.
Модульний контроль знань				
Залік з дисципліни				

Денна форма навчання. Пильнуйте за змінами у розкладі. (2 семестр)

Тижні	Кільк.	Тема і зміст лекції	Кільк.	Тема і зміст лабораторних, практичних (семінарських) занять
1	2	3	4	5
1	2	Лекц.№1. Основні заходи з енергозбереження. Сучасний стан і світові тенденції у галузі енергозбереження		
2			2	ПР-1 Сутність та роль енергетики у сучасних умовах господарювання.
3	2	Лекц.№2. Підприємство.		
4			2	ПР-2 Особливості підприємств енергетики.
5	2	Лекц.№3. Управління підприємством		
6			2	ПР-3 Управління енергетичним підприємством
7	2	Лекц.№4. Виробнича потужність підприємства.		
8			2	ПР-4 Розрахунок виробничої потужності підприємства.
Модульний контроль знань				
9	2	Лекц.№5. Виробничий капітал	2	ПР-5 Розрахунок основних виробничих фондів підприємства.
10				
11	2	Лекц.№6. Оборотні кошти підприємства	2	ПР-6 Амортизація основних виробничих фондів.
12				
13	2	Лекц.№7. Персонал підприємства.	2	ПР-7 Розрахунок показників використання оборотних фондів підприємства .
14				
15	1	Лекц.№8. Організація праці.	1	ПР-8 Планування чисельності персоналу енергетичного підприємства.
Модульний контроль знань				
Залік з дисципліни				

Заочна форма навчання. Пильнуйте за змінами у розкладі.

Тижні	Кільк.	Тема і зміст лекції	Кільк.	Тема і зміст лабораторних, практичних (семінарських) занять
1	2	3	4	5
1	2	Лекц.№1. Основні заходи з енергозбереження. Сучасний стан і світові тенденції у галузі енергозбереження	2	
2	2	.№2. Виробнича потужність підприємства.	2	
3	2	Лекц.№3. Виробничий капітал	2	
4	2	Лекц.№4. Персонал підприємства.	2	
5	2	Лекц.№5. Організація праці.	2	
Залік з дисципліни				

Рекомендована література

Базова

1. Економіка енергетики: Навч. посібник / Мельник Л., Карінцева О., Сотник І.- Суми: «Університетська книга», 2006.- 237 с.
2. Економіка підприємства: Підручник /За заг. ред С.Ф.Покропивного. Вид. 2-е, перероб. та доп. - К.: КНЕУ. – 2001. – 528 с.

Допоміжна

1. Федішин Б.П. Економіка енергетики: Навчальний посібник для студентів енергетичних спеціальностей вищих навчальних закладів. – Тернопіль: Астон. – 2003. – 160 с.
2. Экономика энергетики: Учеб. пособие для вузов / Н.Д. Рогалев, А.Г.Зубкова, И.В.Мастерова и др.; Под ред. Н.Д. Рогалева. – М.: Из-во МЭИ. – 2005. – 288 с.
3. Полтавський І.П. Науково-технічні та економічні проблеми енергозбереження в Україні: Конспект лекцій. - Харків, УкрДАЗТ. – 2002. – 51 с.
4. Полтавський І.П. Собівартість енергетичної продукції: Конспект лекцій. -Харків, УкрДАЗТ. – 2009. – 80 с.
5. Савенко В.В. Завдання та методичні вказівки до контрольної роботи з дисципліни «Економіка енергетики». - Харків, УкрДАЗТ. – 2002. – 18 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

6. <http://metod.kart.edu.ua/>
7. http://www.uz.gov.ua/about/general_information/entertainments/pktbit/
8. http://www.uz.gov.ua/press_center/up_to_date_topic/page-4/451889/
9. <http://uz-cargo.com/>
10. <http://www.tmssoft-ltd.com/ua/about/about.php>
11. Сайт вільної енциклопедії «Вікіпедія». – Режим доступу : <http://uk.wikipedia.org/wiki>.

Правила оцінювання

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (5, 4, 3,) та шкали ECTS (A, B, C, D, E)

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Завдання на самостійну роботу:

Для опанування матеріалу дисципліни "Економіка, організація та планування виробництва" важлива самостійна робота. Основні види самостійної роботи студента:

1. Вивчення лекційного матеріалу
2. Робота з літературними джерелами
3. Розв'язання практичних завдань за індивідуальними варіантами
4. Підготовка до підсумкового тестового контролю

Відвідування лекцій:

Бали за цю складову нараховуються взагалі, якщо студент не відвідував більш 50% лекційних занять у модулі без поважних причин. За відвідування кожної лекції нараховується 1 бал. **Максимальна сума становить 15 балів.**

Ступінь залученості:

Мета участі в курсі – залучити вас до дискусії, розширити можливості навчання для себе та своїх однолітків та дати вам ще один спосіб перевірити свої погляди на питання економіки, організації та планування енергетичного виробництва. Участь буде оцінюватися на основі кількості та вірності ваших відповідей. Питання, хоча й заохочуються, однак не оцінюються в цьому блоці. Ми намагаємося надати всім

студентам рівні та справедливі можливості для підвищення власною залученості. **Максимальна сума становить 10 балів.**

Практичні заняття:

Оцінюються за відвідуваннями (до 3 балів), ступенем залученості (до 7 балів) та стислою презентацією виконаного завдання (до 5 балів). **Максимальна сума становить 15 балів.**

Модульне тестування:

Оцінюються за вірними відповідями на тестові модульні питання (20 питань в тесті, кожна вірна відповідь оцінюється в 2 бали). **Максимальна кількість становить 40 балів за модуль.**

Залік:

- Студент отримує залік за результатами модульного 1-го та 2-го контролю шляхом накопичення балів. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент становить 100 (до 60 балів поточного контролю та до 40 балів тестування). Середнє арифметичне суми модульних оцінок складає заліковий бал. Якщо студент не погоджується із запропонованими балами він може підвищити їх на заліку, відповівши на питання викладача (Додаток 1).

Очікувані результати навчання

В результаті вивчення курсу студент буде знати: сучасний стан паливно-енергетичного комплексу України, методи оцінки економічної ефективності роботи енергопідприємств та мереж енергопостачання, можливі напрямки зменшення затрат та енергозбереження; буде вміти: проводити розрахунки показників економічної ефективності роботи підприємств, що виробляють або споживають енергію, та систем енергопостачання та вибір найкращого варіанту технічного рішення.

Команда викладачів:

Яковенко Валентина Григорівна (<http://kart.edu.ua/pro-kaf-ekbiupt@ukr.net> - yakovenko@kart.edu.ua) – лектор, доцент кафедри економіки, бізнесу та управління персоналом на транспорті УкрДУЗТ. Кандидат економічних наук (2010 р., спеціальність 08.00.03 – економіка та управління національним господарством). Напрямок наукової діяльності: удосконалення організаційно – економічних основ управління персоналом, енергозбереження та енергоефективність підприємств народного господарства, планування діяльності підприємств залізничного транспорту.

Кодекс академічної доброчесності

Порушення Кодексу академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Кодекс доступний за посиланням:

<http://kart.edu.ua/documentu-zvo-ua>

Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ означає, що вся робота на іспитах та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями,

уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, ви повинні зазначити ступінь їх залученості до роботи.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <http://do.kart.edu.ua/>

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ З ДИСЦИПЛІНИ ОРГАНІЗАЦІЙНА ПОВЕДІНКА

1. Сутність оборотних засобів підприємства. Розподіл оборотних засобів.
2. Відмінність і подібність оборотних фондів та фондів обігу.
3. Оборотні засоби. Характеристика показників ефективності використання оборотних засобів.
4. Оборотні засоби. Шляхи підвищення ефективності використання оборотних засобів.
5. Оборотні засоби. Джерела формування оборотних засобів на підприємстві.
6. Які показники використовуються для визначення ефективності основних фондів? Дайте їм характеристику.
7. Основні фонди енергопідприємства. Шляхи покращення використання основних фондів.
8. Виробнича структура енергопідприємства ?
9. Функціональні обов'язки основних цехів ТЕС.
10. Функції цехів допоміжного виробництва.
11. Функції підрозділів що відносяться до непромислового виробництва?
12. Схема управління виробничо-технічною діяльністю електростанції. Паспорт підприємства.
13. Принципи і методи управління.
14. Функціональні обов'язки робітників апарату управління. Внутрішня структура управління.
15. Особливості енергетичної галузі промисловості.
16. Розвиток енергетики України.
17. Шляхи вираження добового графіка навантажень.
18. Паливно-енергетичний комплекс України.
19. Капітальні вкладення, їх види і характеристика.
20. Напрямки капітальних вкладень, їх відмінності і характеристика.
21. Фінансування капітальних вкладень.
22. Структура капітальних вкладень в енергоблоки. Назвіть шляхи підвищення ефективності капітальних вкладень.
23. Склад і структура виробничого персоналу. По яким категоріям вона розраховується?
24. Продуктивність праці. Назвіть основні шляхи підвищення продуктивності праці.

25. Плинність кадрів і як вона впливає на продуктивність праці? Назвіть основні шляхи підвищення продуктивності праці.
26. Класифікація кадрів.
27. Кадрова політика енергопідприємства.
28. Що розуміють під організацією праці? Які вимоги пред'являють до організації праці на електростанціях?
29. Чим визначається особливості організації праці на електростанціях?
30. Розподіл робочого часу. Характеристика часу роботи і часу перерв.